

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

12. juuni 2009 nr 180

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 04. märtsi 2008. a käskkirja nr 83 „Turismi teadlikkus- ja koolitusprogrammi“ kinnitamine“ muutmine.

„Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 12 lõike 4 ja § 20 lõike 6 alusel ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 6. septembri 2007. a korraldusega nr 403 „Inimressursi arendamise rakendamiskava“ prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks“ raames elluviidavate eesmärkide saavutamiseks:

Tulenevalt Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse vahel 29.12.2008 sõlmitud „Riigieelarvelise eraldise lepingu muutmise kokkulepest“ (reg.nr 8-01022/081), mille kohaselt lepiti kokku, et riigieelarvest tulenevate täiendavate rahaliste vahenditega ei kaasfinantseerita struktuurifondide meetmeid, asendatakse „Turismi teadlikkus- ja koolitusprogrammi“ eelarvetabel punktis 10.1 järgneva:

	Euroopa Ühenduse osalus (a)	Avaliku sektori osalus (RE kaasfin.) (b)	KOKKU (c)=(a)+(b)
Programm kokku	41 650 000	0	41 650 000

Juhan Parts

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

04. märts 2008 nr 83

„Turismi teadlikkus- ja koolitusprogrammi” kinnitamine

“Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” § 12 lõike 4 ja § 20 lõike 6 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 6. septembri 2007. a korraldusega nr 403 „Inimressursi arendamise rakenduskava ” prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” raames elluviidavate eesmärkide saavutamiseks:

kinnitan „Turismi teadlikkus- ja koolitusprogrammi” (lisatud).

Juhan Parts

Turismi teadlikkus- ja koolitusprogramm

1. Programmi nimetus

Turismi teadlikkus- ja koolitusprogramm (edaspidi programm)

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riiklik struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Inimressursi arendamise rakenduskava ” (edaspidi rakenduskava) prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meede “Turismi teadlikkus- ja koolitusprogramm”.

3. Eesmärgid

3.1. Programmi üldeesmärk on turismisektori konkurentsivõime tõstmine läbi turismiga tegelevate ettevõtjate, sihtasutuste, mittetulundusühingute ja teiste ühenduste, erialaliitude ja valdkonna võtmeisikute arendamise ning turismiasjaliste teadlikkuse tõstmine turismitoote kvaliteedijuhtimise põhimõtetest.

3.2. Programmi eesmärgi saavutamisel:

3.2.1. on turismisektoris tegutsejad teadlikud Eesti turismimajanduse võimalustest, turutrendidest ning kvaliteedijuhtimisest;

3.2.2. turismiga tegelevate ettevõtjate, sihtasutuste, mittetulundusühingute ja teiste ühenduste, erialaliitude ja valdkonna võtmeisikute arendamise kaudu on tagatud turismisektori jätkusuutlik areng ja rahvusvaheline konkurentsivõime;

3.2.3. turismispetsiifiliste koolituste pakkumine on kvaliteetne ja kättesaadav kõikidele turismiasjalistele.

4. Mõisted

4.1. Turismiasjalised on kõik asjaosalised (üksikisikud, grupid või organisatsioonid), kes mõjutavad ja keda mõjutavad turismivaldkonna otsused või kes osalevad külastuselamuse protsessis. Peamisteks asjaliste gruppideks on avalik sektor, erasektor, mittetulunduslikud ühingud, kohalik kogukond ja küllastajad.

4.2. Turismisektor on majandussektor, mille peamisteks komponentideks on:

4.2.1. majutus koos toitlustamisega;

- 4.2.2. reisitransport – lennu-, mere-, maantee- ja raudteetransport;
- 4.2.3. looduslikud ja tehnilised vaatamisväärsused ning nende haldajad;
- 4.2.4. reisieetvõtjad – reisikorraldajad ja reisibürood;
- 4.2.5. reisisihi korraldajad – avaliku, era- ja kolmanda sektori organisatsioonid ja asutused.

5. Programmi lühikirjeldus

Turismi teadlikkus- ja koolitusprogrammi näol on tegemist jätkuva programmiga, mille tegevusi rakendati Eesti riikliku arengukava 2004-2006 (RAK) meetme 1.2 inimressursi arendamine ettevõtete majandusliku konkurentsivõime suurendamiseks raames (perioodil 2005-2008).

Programmi tegevuste eesmärgiks on luua mitmekülgsed koolitusvõimalused turismietvõtjatele ja -arendajatele nende poolt pakutavate ja arendatavate turismitoodete rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamiseks. Koostöös turismiharidust edendavate organisatsioonide ja õppeasutustega aidatakse kaasa turismihariduse arendamisele vastavalt sektori vajadustele.

Selleks, et veelgi fookuseerida programmi tegevusi, viidi 2006. aastal läbi ulatuslik Eesti turismietvõtjate koolitusvajaduse uuring. Uuringu tulemusena selgus terviklik ülevaade turismisektori koolitusvajadustest, -võimalustest ja koolitusturu kitsaskohtadest. Uuringu tulemuste põhjal võib järeldada, et turismietvõtjatele suunatud koolitusturu pakkumine täidab turismisektori nõudlust ja vajadusi vaid osaliselt.

Sellest tulenevalt jätkatakse turismisektorile spetsiifiliste koolituste, infopäevade, seminaride ja konverentside korraldamisega ning koostatakse laialdaseks kasutamiseks mõeldud valdkondlikke juhendmaterjale. Programmi raames korraldatakse spetsiifilisi tootepõhiseid uuringuid, mille eesmärgiks on turismisektori teadlikkuse tõstmine.

Eristumaks teistest sihtkohtadest tuleb leida uuenduslikke viise Eesti turismitoodete arendamisel, kvaliteedi ja kliendikesksuse parendamisel. Üheks süsteemseks võimaluseks kvaliteedi arendamisel ja turismitoodete ja -teenuse mitmekesistamisel on kvaliteedialaste koolituste korraldamine ning erinevate kvaliteedimärgiste rakendamine, sealhulgas Eesti Turismietvõtete Kvaliteediprogramm "Märk Kindlast Arengust", Roheline Vöti (*Green Key*), EHE - Ehtne ja Huvitav Eesti, Sinilipp.

Turismimajanduse ühtlase ja tasakaalustatud arengu üheks eelduseks on hästi toimivad koostöövõrgustikud. Kavandatud tegevussuundade kaudu soodustatakse turismikoostöövõrgustike tekkimist ning korraldatakse sektori arengut mõjutava ja suunava informatsiooni jagamist kõikidele huvigruppidele.

Perioodi üheks tähtsamaks ja läbivaks suunaks on Eesti turismi arendamine jätkusuutlikke printsiipe arvestades - kooskõla majandusliku heaolu, ökoloogilise tasakaalu ja sotsiaalse järjepidevuse vahel.

6. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

6.1. Programm on ellu kutsunud "Eesti riikliku turismiarengukava 2007-2013" alusel ning viikse ellu rakenduskava prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks“ raames. Programm moodustab ühtse väärtusahela „Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna „Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime“ raames rakendatava alasuuna „Turismi arendamine“ meetmetega. Turismiarengukava meetmete ühiseks mõjueesmärgiks on turismitulude suurendamine.

6.2. Programm on tihedalt seotud järgmiste "Eesti riiklikust turismiarenduskavast 2007-2013" tulenevate programmide elluviimisega:

6.2.1. „Turismiinfosüsteemi arendamise programmi“ raames on kavandatud ühe tegevusena turismisektorile suunatud teabekeskonna arendamine. Spetsialistikeskkond koondab turismispetsialistidele tööks vajalikku sektoripõhist infot (trendid, uuringud, parimad praktikad, turundusürituste ja koolituskalender jms) ning on käesolevale programmile üheks turismisektori teadlikkuse tõstmise kanaliks.

6.2.2. „Turismi tootearendus toetus“ ja „Ettevõtja turismi turundustoetus“. Programmi raames planeeritud tegevused tõstavad ettevõtjate teadlikkust turutrendidest, uuenduslikest tootearenduse ja turundustegevustest ning kvaliteedijuhtimisest. Programmi laiema teadlikkuse tõstmise ürituste ja veebikeskkonna kaudu on ettevõtjatel parem ligipääs sektorit puudutavale informatsioonile ning selle kaudu on tagatud ettevõtjate poolt esitatud taotluste parem ettevalmistus ja tegevuste jätkusuutlikkus.

6.2.3. „Turismi turundustoetus avalikule ja kolmandale sektorile“. Programmi raames korraldatud turunduskoolitused tõstavad turismiühenduste ja erialaliitude teadlikkust rahvusvaheliste turundustegevuste võimalustest. Turismisektori konkurentsivõime suurendamise eelduseks on koostöö erasektori ja avaliku sektori vahel. Programmi raames on planeeritud tegevused koostöövõrgustike toimimise parendamiseks. Toimivate koostöövõrgustike kaudu tõuseb avaliku ja kolmanda sektori turundustegevuste efektiivsus.

7. Tegevussuunad ja toetatavad tegevused

7.1. Programmi eesmärgid viiakse ellu järgmiste tegevussuundade kaudu:

7.1.1. turismiasjaliste teadlikkuse tõstmine ja juhtimiskvaliteedi edendamine;

7.1.2. säästva turismi edendamine;

7.1.3. turismiasjaliste kompetentsi tõstmine;

7.1.4. turismiasjaliste teabevahetuse edendamine.

7.2. Tegevussuundade rakendamine toimub läbi alljärgnevate toetatavate tegevuste:

7.2.1. tootepõhiste ja programmi rakendamiseks vajalike uuringute, analüüside ja ekspertiiside läbiviimine ning avalikustamine;

7.2.2. turismiasjaliste teavitamine programmi tegevustest ja eesmärkidest ning valdkonna arengusuundadest;

7.2.3. meedia- ja teavituskampaaniate korraldamine;

7.2.4. koolitus- ja juhendmaterjalide koostamine ja väljaandmine;

7.2.5. turismispetsiifiliste koolituste, seminaride, konverentside ja infopäevade korraldamine turismiasjalistele, sealhulgas koolitajatele, nõustajatele ja hindajatele;

7.2.6. ekspertiiside, välishindamiste ja testkülastuste läbiviimine;

7.2.7. õppereiside korraldamine ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine.

8. Abikõlblikud kulud kululiigiti

Programmi raames on abikõlblikud toetatavate tegevustega otseselt seotud ning programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud järgmised kulud:

- 8.1. uuringute ja analüüside teostamise ja tellimisega seotud kulud;
- 8.2. uuringute ja analüüside avaldamise ja levitamise seotud kulud;
- 8.3. meedia, reklaami, suhtekorraldusega seotud kulud;
- 8.4. infokandjate ja infomaterjalide koostamise, valmistamise ja levitamise kulud;
- 8.5. koolitus- ja juhendmaterjalide, käsiraamatute koostamise ja levitamise kulud;
- 8.6. ruumide ja tehnika rentimise kulud;
- 8.7. tõlkekulud;
- 8.8. koolitajate ja ekspertide töötasu;
- 8.9. koolituse läbiviimisega ja ürituse korraldamisega seotud kulud;
- 8.10. ekspertiiside, testkülastuste ja välishindamiste läbiviimisega seotud kulutused, sealhulgas põhjendatud juhtudel turismoote tarbimisega seotud kulud;
- 8.11. transpordi- ja majutuskulud, sealhulgas lähetusega seotud kulud on vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale abikõlblikud ainult vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses;
- 8.12. üldkulud ja personalikulud vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;
- 8.13. projektijuhtimiskulud;
- 8.14. koolitajate ja ekspertide vastuvõtuga seotud kulud;
- 8.15. programmi abikõlblike kulude puhul tekkiv erisoodustusena käsitletav kulu ja tasutav maks „Tulumaksuseaduse“ § 48 lõike 4 tähenduses;
- 8.16. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümbolika kasutamisega;
- 8.17. käibemaks juhul, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole programmi raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotlema ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel;
- 8.18. muud punktis 7 nimetatud tegevuste rakendamise otseselt seotud kulutused.

9. Mitteabikõlblikud kulud

Lisaks „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele, on programmi raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:

- 9.1. finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud ja kahjumid, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
- 9.2. mitterahalised kulud;
- 9.3. amortisatsioonikulud;
- 9.4. muud programmi tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

10. Programmi eelarve

10.1. Programmi eelarve rahastamisallikate lõikes ajavahemikuks 2008-2015 on järgmine:

	Euroopa Liidu osalus	Avaliku sektori osalus (RE omafinantseering.)	KOKKU
Programm kokku	41 650 000	7 350 000	49 000 000

10.1. Toetussumma määr on kuni 100% kõigist abikõlblikest kuludest.

10.2. Programmi eelarve aastate lõikes lepatakse kokku Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse vahel igal aastal sõlmitavas riigieelarvelise eraldise lepingus.

11. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

11.1. Programmi rakendusasutuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi rakendusasutus).

11.2. Rakendusüksuse ülesandeid täidab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi rakendusüksus).

11.3. Vastavalt rakenduskavale ja „Eesti riiklikule turismiarenduskavale 2007-2013“ viib programmi tegevusi ellu Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi programmi elluviija). Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on Vabariigi Valitsuse 29. juuni 2000. a korraldusega nr 556-k asutatud sihtasutus, milles riigi asutajaõigusi teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Sihtasutuse põhikirjaliseks eesmärgiks (p 2.1) on tagada Eesti ettevõtluse arenguks suunatud riiklike ja välisabi programmide, meetmete ja projektide sihipärane ja efektiivne rakendamine teiste seas ka turismivaldkonnas. Sihtasutus lähtub oma tegevuses põhikirjas nimetatud valdkondi puudutavatest riiklikest strateegilistest dokumentidest. Vastavalt „Eesti riiklikule turismiarenduskavale aastateks 2007-2013“ on riigi turismipoliitika ja arendustegevuste, sealhulgas käesoleva programmi, elluviijaks Ettevõtluse Arenduse Sihtasutus.

11.4. Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses vastavalt juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele.

12. Programmi rakendamise alused

12.1. Programmi rakendamine toimub rakendusasutuse ja programmi elluviija vahelise halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.

12.2. Programmi elluviija koostab programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja eelarve toetatavate tegevuste ja aastate lõikes vastavalt riigieelarvelise eraldise lepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.

12.3. Kui toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina, järgitakse selle andmisel Euroopa Komisjoni määruses (EÜ) nr 1998/2006, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10) sätestatud abi andmise tingimusi ja «Konkurentsiseaduse» §-s 33 sätestatud.

12.4. Programmi rakendamine aitab kaudselt kaasa keskkonnahoiule läbi säästva turismi põhimõtete tutvustamise ning keskkonnamärgiste rakendamise turismisektoris. Programmi tegevused, mis on suunatud ettevõtlusorganisatsioonidele ning turismiga tegelevatele ettevõtjatele, sihtasutustele, mittetulundusühingutele ja teistele ühendustele, mõjutavad kodanikuühiskonna arengut.

13. Programmi elluviija õigused ja kohustused

13.1. Programmi elluviija on "Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse" § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu programmi elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätestatud õigusi ja kohustusi.

13.2. Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.

13.3. Programmi elluviija kohustused on sätestatud "Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse" §-s 22 ning halduslepingus.

14. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

14.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt "Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse" § 23 lõike 4 alusel kehtestatud korrale.

14.2. Programmi raames on võimalik väljamakseid teostada ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel vastavalt p-s 14.1 nimetatud korrale. Väljamakse taotlemisel osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tuleb esitada väljamakse taotlus ja nõutud kuludokumendid koos omafinantseeringu tasumist tõendavate dokumentidega.

14.3. Väljamaksetaotluse menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele.

15. Toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tähtaeg ja kord

Programmi aruandlus rakendusasutusele toimub üldises korras Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus poolt rakendusasutusele esitatavate aruannete koosseisus: tegevusaruande koosseisus sagedusega kaks korda aastas ning seirearuande koosseisus sagedusega üks kord aastas.

16. Toetuse tagasinõudmine

Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus otsuse nõuda elluvijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

17. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

Programmi abikõlblikkuse periood algab 1. jaanuarist 2008. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. augustiks 2015. aastal.

18. Programmi muutmise tingimused ja kord

18.1. Rakendusasutusel on õigus muuta programmi selle elluvijja taotluse alusel või enda algatusel.

18.2. Programmi muutmiseks vormistatakse käesoleva käskkirja muudatus ja tehakse vastav muudatus halduslepingus.